Bonus – nowa nagroda „Tygodnika Powszechnego”

2025-12-05

28 listopada w Muzeum Manggha odbyła się uroczysta gala wręczenia Bonusu – nowej nagrody „Tygodnika Powszechnego”, powołanej z myślą o wyróżnianiu ludzi i inicjatyw, które „wnoszą do debaty publicznej więcej sensu niż sensacji”.

Gala odbyła się w roku wyjątkowym dla „Tygodnika Powszechnego”, który właśnie świętuje 80-lecie istnienia. To jeden z najważniejszych tytułów opiniotwórczych w Polsce, znany z głęboko humanistycznego i otwartego podejścia do rzeczywistości społecznej, politycznej i religijnej. Przez dziesięciolecia na jego łamach dyskutowali najwybitniejsi polscy intelektualiści — od Czesława Miłosza i Wisławy Szymborskiej, przez Jerzego Pilcha, po ks. Józefa Tischnera czy Stanisława Lema. To dzięki nim pismo mogło stać się miejscem, w którym polska inteligencja – wierząca i niewierząca – znajdowała wspólny język. Długa historia „Tygodnika Powszechnego” to historia zmagań z cenzurą i politycznymi naciskami, przerw w wydawaniu (w 1953 roku zamknięto pismo z powodu nieopublikowania nekrologu Stalina) i wspierania Solidarności. Podkreślano, że niezależność i gotowość do podejmowania trudnych tematów były zawsze fundamentem jego misji.

Nowa nagroda promuje osoby i instytucje działające w duchu otwartości oraz szacunku dla różnorodności poglądów. Jej ideą jest wskazywanie na tych, którzy zamiast powielać ostre podziały, starają się je łagodzić, którzy wybierają dialog, a nie konfrontację, którzy swoją działalnością przypominają, że dobra rozmowa wciąż może zmieniać sposób myślenia o wspólnocie.

Wyróżnienia przyznawane są w pięciu dziedzinach – od mediów, przez kulturę, po społeczność lokalną, przywództwo i technologię.

W części powitalnej wystąpił Prezydent Miasta Krakowa Aleksander Miszalski. Przypomniał historię „Tygodnika Powszechnego” i jego rolę w kształtowaniu kultury oraz wolności słowa – w Krakowie i w całej Polsce. Wręczył na ręce Jacka Stawiskiego, redaktora naczelnego „Tygodnika Powszechnego” – symboliczny prezent: figurkę Stańczyka, wraz z żartobliwą propozycją przyjęcia go jako stażysty.

Laureaci:

W kategorii „Kultura” laureatem został Arjun Talwar – mieszkający w Polsce indyjski reżyser i operator, absolwent łódzkiej Szkoły Filmowej. Jego filmy, m.in. „Listy z Wilczej”, portretują życie na styku kultur i opowiadają o Polsce głosami jej nowych mieszkańców.

Kapituła wyróżniła go „za opowiadanie głosami imigrantów o Polsce i za oddawanie głosu zwykłym-niezwykłym ludziom, ich tęsknotom, przemianom i różnicom, które, jak się okazuje, aż tak bardzo nie dzielą; za pracę twórczą idealnie wpisującą się w kryteria Nagrody Bonus”.

Laureatką nagrody w kategorii „Media” została Karolina Wigura – socjolożka, historyczka idei, wykładowczyni i publicystka „Kultury Liberalnej”. Badaczka emocji społecznych i pamięci zbiorowej, laureatka Nagrody im. ks. Józefa Tischnera. Jej teksty ukazywały się również w „Tygodniku

Powszechnym”, „The Guardian” i „The New York Times”.

Kapituła doceniła „myślenie i publicystykę ponad podziałami politycznymi i stereotypami. Opisywanie życia społecznego na przekór wszechobecnej polaryzacji – łączące refleksję intelektualną i historyczną z empatią i szacunkiem. Pisanie rzeczy po ludzku najbliższych w taki sposób, który otwiera nam wszystkim możliwość rozmowy”.

Laureatem nagrody w kategorii „Działalność społeczna” został Piotr Cywiński – historyk, działacz społeczny, dyrektor Muzeum Auschwitz-Birkenau. Strażnik pamięci, przeciwnik jej politycznego zawłaszczania, konsekwentnie broni autonomii świadectwa Ocalałych.

Kapituła uhonorowała go „za wzór służby publicznej: nawet będąc podwładnym ministrów, nie kieruje się doraźnymi interesami polityki historycznej. Przypomina, że naszą wspólnotę – przekraczającą tożsamości narodowe, religijne, genderowe – łączą zobowiązania wobec umarłych i Ocalałych”.

Laureatem nagrody w kategorii „Technologia” został Przemysław Kuśmierek – twórca platformy Migam.org. Migam to narzędzie umożliwiające tłumaczenie na polski język migowy, korzystanie ze słownika PJM online i zestawu usług zwiększających dostępność dla osób głuchych. Od 15 lat zespół Migam wspiera komunikację w instytucjach, firmach i służbie zdrowia, łącząc społeczności i przeciwdziałając wykluczeniu.

Kapituła doceniła inicjatywę „za wzmacnianie więzi społecznych i przeciwdziałanie marginalizacji. To dowód, że technologia może być siłą integrującą – że włączanie zaczyna się od zrozumienia, iż nie wszyscy mówimy tym samym językiem”.

Laureatką nagrody w kategorii „Lider/Liderka” została Marta Titaniec – w latach 2019–2025 prezeska Fundacji Świętego Józefa KEP, współinicjatorka Inicjatywy „Zranieni w Kościele”, sekretarz generalna Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów. Od lat buduje mosty tam, gdzie najłatwiej o podział: między chrześcijanami a Żydami, między hierarchią Kościoła a ofiarami nadużyć, między polskimi rodzinami a syryjskimi uchodźcami. Stoi na straży wiary, która nie rani, lecz służy i słucha.

Kapituła – wyróżniając jej działalność humanitarną i wkład w dialog międzyreligijny – podkreśliła, że Titaniec „udowadnia, iż można walczyć o zmianę w instytucji bez jej niszczenia oraz że najsilniejsze przywództwo rodzi się z gotowości do słuchania tych, z którymi się nie zgadzamy”.

Lista finalistów [pdf].